

รหัสโครงการ:	RDG62T0068
ชื่อโครงการ:	การบริหารจัดการอุทยานธรณีโลกสตูลและการเชื่อมโยงกับอุทยานธรณีโลก
นักวิจัย:	ผศ.ดร.ป๋องศักดิ์ ทองเนื้อแข็ง ดร. ปนัดดา ศิริพานิช ดร. เกียรติศักดิ์ พันธุ์พงศ์ ดร. ทศนี ศรีมาชัย ดร. หัวหาญ ทวีเส็ง นางสาวจารุวรรณ ณะกิจ นายชลัฐชัย สุนทร - วิจารย์
ระยะเวลาโครงการ:	1 ปี (ตั้งแต่ 15 มกราคม 2562 ถึง วันที่ 14 มกราคม 2563)

บทคัดย่อ

การศึกษาการพัฒนารูปแบบ การบริหารจัดการอุทยานธรณีโลกสตูลและการเชื่อมโยงกับอุทยานธรณีโลก มีวัตถุประสงค์เพื่อ รูปแบบการบริหารจัดการอุทยานธรณีโลกในประเทศต่างๆ เพื่อศึกษาภาพและข้อจำกัดในการบริหารจัดการอุทยานธรณีโลกสตูล เพื่อพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการที่เหมาะสมกับอุทยานธรณีโลกสตูลและสร้างความเชื่อมโยงกับอุทยานธรณีโลกในระดับนานาชาติ โดยทำการศึกษาด้วยวิธีการ สัมภาษณ์ แลกเปลี่ยนความคิดเห็น และถอดบทเรียนการบริหารจัดการอุทยานธรณีโลกในพื้นที่ San'in Kaigan UNESCO Global Geopark , Oki Islands UNESCO Global Geopark, Langkawi UNESCO Global Geopark เพื่อวิเคราะห์รูปแบบการบริหารของอุทยานธรณีในต่างประเทศ ด้วยวิธีการการวิเคราะห์ข้อมูล เชิงคุณภาพ (Qualitative Data) ภายใต้อภิปราย Focus Group และ Future Search Conference : F.S.C เพื่อศึกษาศึกษาภาพและข้อจำกัดในการบริหารจัดการของอุทยานธรณีสตูล ในการพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการที่เหมาะสมกับอุทยานธรณีโลกสตูลและการสร้างความเชื่อมโยงกับอุทยานธรณีโลกในระดับนานาชาติ ได้ใช้กระบวนการ Focus Group และ Future Search Conference : F.S.C เพื่อกำหนดแนวทางโดยกระบวนการมีส่วนร่วมของผู้เกี่ยวข้องกับอุทยานธรณีในพื้นที่อุทยานธรณีโลกสตูล

ผลการศึกษาพบว่า ในภาพรวมอุทยานธรณีโลกสตูล มีการรวมกลุ่มจัดตั้งเป็นวิสาหกิจชุมชน เพื่อขับเคลื่อนกิจกรรมรองรับการท่องเที่ยว มีการสร้างเครือข่ายความร่วมมือในการทำงานโดยคำสั่ง

ของผู้ว่าราชการจังหวัด ความร่วมมือทั้งภาครัฐและเอกชนในรูปแบบการจัดตั้งสมาคมอุทยานธรณีโลกสตูล สำหรับข้อจำกัดในการบริหารจัดการอุทยานธรณีโลกสตูลพบว่า ขาดความเป็นเอกภาพและแรงจูงใจในตัวผู้ทำงาน บุคลากรผู้เชี่ยวชาญมีน้อย พื้นที่แหล่งธรณีบางแห่งตั้งอยู่เขตป่าอนุรักษ์ อุทยานธรณีโลกสตูลไม่มีข้อกฎหมายเป็นของตนเอง แนวทางการพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการที่เหมาะสมกับอุทยานธรณีโลกสตูลและการสร้างความเชื่อมโยงกับอุทยานธรณีโลกในระดับนานาชาติพบว่า การออกแบบโครงสร้างการบริหารจะต้องครอบคลุมกรอบภารกิจที่สอดคล้องกับแนวทางการประเมินของ UNESCO โดยมีการจัดแบ่งคณะกรรมการในระดับจังหวัดออกเป็น 3 ชุด โดยคำสั่งของผู้ว่าราชการจังหวัด ประกอบด้วย คณะกรรมการอำนวยการ คณะกรรมการดำเนินงาน ที่รับผิดชอบโดยตรงในเรื่องต่างๆ ทั้ง 6 ภารกิจที่กำหนดโดยองค์การยูเนสโก ได้แก่ คณะอนุกรรมการการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมรวมถึงวัฒนธรรม คณะอนุกรรมการส่งเสริมการศึกษาสื่อความหมายและประชาสัมพันธ์ คณะอนุกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจชุมชนและการท่องเที่ยว อำนาจแต่งตั้งคำสั่งโดยผู้ว่าราชการจังหวัด สำหรับสำนักงานอุทยานธรณีโลกสตูล มาจากตัวแทนองค์การบริหารส่วนตำบลและเทศบาลในพื้นที่ โดยมีการแบ่งฝ่ายการทำงานประกอบด้วยกัน 3 ฝ่าย เพื่อขับเคลื่อนกิจกรรมต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับภารกิจอุทยานธรณี นอกจากนี้ มีการจัดตั้ง สมาคมอุทยานธรณีโลกสตูล 1 สมาคม โดยภาคชุมชน ภาครัฐ และภาคเอกชน เข้ามาเป็นสมาชิกสมาคมอุทยานธรณีโลกสตูล และร่วมขับเคลื่อนกิจกรรม

จะเห็นได้ว่า จากการศึกษา การบริหารจัดการอุทยานธรณีโลกสตูลที่เหมาะสม ประกอบด้วย คณะกรรมการอำนวยการ ตลอดจนคณะอนุกรรมการทั้ง 3 ฝ่าย เป็นการบริหารจัดการหน่วยงานโดยรวมคณะทำงานจากหน่วยงานต่างๆ ภายในจังหวัด ดำเนินการขับเคลื่อนเชิงนโยบาย การจัดสรรงบประมาณเป็นรายปี ในกรณีที่เกิดเหตุการณ์ต้องจำเป็นใช้งบประมาณเร่งด่วนโดยไม่ครอบคลุมงบประมาณที่ตั้งไว้ ส่งผลให้ขาดสภาพคล่องในการดำเนินงาน ดังนั้น ทิศทางการบริหารจัดการอุทยานธรณีในอนาคตจึงควรมีการจัดตั้งองค์กรกลาง ที่มีรูปแบบการดำเนินงานในลักษณะองค์กรมหาชน เป็นหน่วยงานอิสระ โดยจัดตั้งผ่านทางกรมทรัพยากรธรณี กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เพื่อบริหารจัดการอุทยานธรณีเครือข่ายภายในประเทศและดำเนินกิจกรรมสร้างเครือข่ายระหว่างประเทศตามเกณฑ์ที่กำหนดขององค์การยูเนสโกต่อไป

คำสำคัญ : การบริหารจัดการ, เชื่อมโยง, อุทยานธรณีโลกสตูล

- Project code:** RDG62T0068
- Project title:** Development of Satun UNESCO Global Geopark Management Model and Connectivity to the UNESCO Global Geopark
- Investigator:** Asst. Dr. Pongsak Thongnueakhaeng
Dr. Panatda Siriphanich
Dr. Kiattisak Panpong
Dr. Tussanee Srimachai
Dr. Howhan Thaveeseng
Miss.Jaruwan Tanakit
Mr. Chalatchai Sundara-vicharana
- Project duration:** 1 year (From 15 January 2019 to 14 January 2020)

Abstract

The study of development of Satun UNESCO Global Geopark management model and connectivity of the UNESCO global geoparks aims to investigate the management models of the UNESCO global geoparks in various countries, to develop the management model which suits Satun UNESCO Global Geopark and to create the connectivity with UNESCO global geoparks at an international level. The study was conducted by using interviews, discussions, and learning from management models of UNESCO global geoparks which comprised San'in Kaigan UNESCO Global Geopark, Oki Island UNESCO Global Geopark and Langkawi UNESCO Global Geopark. To analyze the management models of UNESCO global geoparks in foreign countries, the qualitative data analysis under the process of focus group and Future Search Conference: F.S.C were used. To investigate potentiality and limitations of Satun UNESCO Global Geopark in order to develop management model which suits Satun UNESCO Global Geopark and to create the

connectivity with UNESCO global geoparks at the international level, the process of focus group and Future Search Conference: F.S.C were used. To set the guidelines, the participation process of the stakeholders in Satun UNESCO Global Geopark was employed.

The results show that in overall image, Satun UNESCO Global Geopark has integration of community enterprises to drive tourism-supported activities, establishment of network cooperation to work under the provincial governor's command, cooperation between both public and private sectors under the form of Satun UNESCO Global Geopark association. Regarding the limitations of Satun UNESCO Global Geopark it lacks of the unity and motivation among workers. There are few experts. Some areas of Satun UNESCO Global Geopark are located in the area of the conserved forest. Satun UNESCO Global Geopark does not have its own matters of law. Regarding, an approach to develop management model which suits Satun UNESCO Global Geopark and the establishment of connectivity with UNESCO global geoparks at the international level, it was found that in order to design the management structure, it has to cover the work-loaded frame which corresponds to the UNESCO's assessment guideline. The provincial board committee which was appointed by the provincial governor is divided into 3 sets which comprise the board director and operational committee. They take responsible for 6 missions set by the UNESCO which comprise the subcommittee in conservation of natural resources and the environment including culture, the subcommittee in educational promotion, interpretation, and public relation, the subcommittee in the community, economy, and tourism development. They were appointed by the provincial governor. The office of Satun UNESCO Global Geopark consists of the representatives from sub-district administration organizations and the municipality located in the area. To drive the activities that related to the Geopark's missions, the work were divided into 3 sectors. Moreover, the Satun UNESCO Global Geopark association was established

and it consists of public and private sectors and people who show their interest in participating in the association as the members to operate activities.

From the study, it was clear that the management which suit Satun UNESCO Global Geopark consists of board director and 3 sets of subcommittee. It is an organization management which includes the working team from various organizations in the province. They operate the policy movement and annual budget allocation in case there is a need to use the budget urgently but it doesn't cover the set budget and it can cause the lack of financial liquidity. Therefore, the direction of geopark management in the future, the central organization should be established and the operational process should be in term of public organization. It should be an independent organization which is established by the Department of Mineral Resources, the Ministry of Natural Resources and Environment in order to manage the geopark network within the country and operate the activities to establish the international network under the UNESCO criteria.

Keyword : Management , Connectivity, Satun UNESCO Global Geopark